

Izbija vsak četrtak in velja za poštino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom na celo leto 32 D, pol leta 16 D, četrt leta 8 D. Izven Jugoslavije 64 D. Naročnina se pošlje na upravništvo »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta 5. — List se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Tel. interurban 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poština plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprte reklamacije so poštne proste. Čekovni račun poštnega urada Ljubljana 10.603. Telefon interurban 113.

28. številka.

Maribor, dne 15. julija 1926.

60. letnik.

Centralizem ali avtonomija.

Predno je narodna skupščina v Beogradu se razšla ter je narodne poslance poslala na poletne počitnice, je zakonodavni odbor na dveh sejah 2. in 3. julija razpravjal o zakonskem predlogu o centralni (osrednji) upravi. Pri tem gre za vprašanje, kako naj je vrhovna uprava v naši državi urejena, koliko bomo imeli ministrstev in kakšna bodi meja med močjo ministrstev in med kompetenco (pristojnostjo) ljudskih samouprav.

To vprašanje je velevažno in od njegove pravilne rešitve je odvisna usoda, blagor in napredek ljudstva in države same.

Sedanja vladina večina: srbski radikali in hrvatsko-slovenski radičevci, so v omenjenem zakonskem predlogu, o katerem je razpravjal zakonodavni odbor, predložili, da naj bo v naši državi 14 ministrstev, ki bodo imela vsa oblast do najmanjših delcev v svojih rokah, tako da za kakšno resnično samoupravo ljudstva v občini, okraju, pokrajini in deželi ne ostane absolutno nič več. Radič in Pucelj sta se torej z radikali složila v popolnem centralizmu, ki o samoupravi in avtonomiji ljudstva neče ničesar slišati. To so politični sluge velesrbskega centralizma.

Slovenska ljudska stranka pa je kakor vselej, tako tudi pri tej priliki odločno stopila na branik za samoupravo in avtonomijo slovenskega naroda. V imenu SLS je 2. jul. govoril poslanec dr. Hohnjec, naslednji dan pa je govoril dr. Gosar.

Dr. Hohnjec je poudaril, da je po načelih demokracije (ljudovlade) ljudstvo nosilec oblasti v državi. Nobena vlast v državi se bi ne smela izvrševati brez upliva ljudstva, predstavljenega po svojih zastopnikih, ki jih je ljudstvo izvolilo na svobodnih volitvah. To velja ne samo o zakonodavni, marveč tudi o izvršni ali upravni oblasti. Tudi od državne uprave ne sme ljudstvo biti izključeno.

V naši državi pa ljudstvo ni nosilec oblasti, marveč samo objekt (predmet) oblasti. Centralizem je iz ljudstva naredil maso ljudi, katere po mili volji vlada uradništvo pod vodstvom beogradskih ministrov. Občinska avtonomija je tako zožena, da je skoro ne bo nič več. Na šolskem polju je slovensko ljudstvo izgubilo še tisto primeroma malo mero avtonomije, ki si jo je priborilo v prejšnji državi. L. 1922 je bil sprejet zakon o okrajnih in pokrajinskih samoupravah. Kar se v tem zakonu pod imenom samouprave nudi ljudstvu, je tako majhno in malenkostno, da je pravzaprav zasmehovanje pojma o samoupravi. Kljub temu pa ta zakon še dosedaj ni izveden. To je dokaz, da zagrizeni centralizem ljudstvu ne privošči absolutno nobene samouprave. Centralizem hoče, da ljudstvo ostane naprej v zgolj trpni ulogi. Zato pa je centralizem v vseh delih naše države, osobito v Sloveniji in na Hrvaškem, vzbudil splošno in veliko nezadovoljstvo.

Naša stranka, tako je naglasil dr. Hohnjec, je l. 1921 v ustavotvorni skupščini predložila ustavni načrt, ki je zahteval avtonomistično ureditev države. Po tem načrtu bi v delokrog ljudske samouprave in avtonomije spadale te stvari: notranji posli, trgovina in obrt, javna dela, šume in rudniki, poljedelstvo, agrarna reforma, prehrana, prosveta in verstvo, narodno zdravje, socialna politika, pravosodje in finance.

To bi bila istinita in učinkovita ljudska samouprava in avtonomija. Tako bi država bila urejena po demokratičnem načelu. Ljudstvo bi bilo ne samo, kakor sedaj, pred

met oblasti, bilo bi nosilec oblasti, bilo bi samo svoje sreče kovač.

Mi vztrajamo pri svojem programu, tako je vzkliknil dr. Hohnjec. Dosedanje izkustvo je dokazalo, da je centralizem škodljiv, ker odbija od državne oblasti slovensko in hrvatsko ljudstvo, ker torej greši zoper poglavito demokratično načelo, da je narod država, da je narod vir vse oblasti v državi. V obsodbi centralizma se s slovenskim ljudstvom strinja hrvatski narod. Veliki politični ugled Radiča, ki je veljal za predstavnika hrvatskega, in vsa bajeslovna Radičeva zgovornost ni mogla hrvatskega ljudstva omamiti in preslepiti, da bi zaprlo oči pred slabimi posledicami centralizma, ki rastejo od dne do dne, če tudi so radičevci že leto dni na vladi. Centralizem se ne da zboljšati, on je bolan v jedru. Treba ga je odstraniti ter državo preosnovati na avtonomistični podlagi, potem bo država sama notranje ozdravela.

Socialna demokracija za brezversko šolo.

Socialna demokracija ima v svojem programu točko: »Vera je zasebna stvar.« Iz tega sledi, da vera v javnem življenju nima mesta, ona ne sme biti sila, ki bi uravnavala javno življenje. To pravico ima po mišljenju socialne demokracije samo brezverstvo. To je temeljna zmeta socialne demokracije, in že ta zmeta dela socialno demokracijo nesposobno za to, da bi rešila socialno vprašanje ter poboljšala položaj delavskih slojev.

Nevera je nesreča za vsakega človeka, za kapitalista ravno tako, kakor za delavca. Nevera tira v nesrečo cele stanove, stan izobražencev ravno tako, kakor stan kmetov in stan delavcev. Socialna demokracija hoče delavski stan natirati v to nesrečo, in v tem je dokaz, da ona ne dela v blagor delavskih slojev.

Socialna demokracija ima za seboj zgodovino 70 let. Vso to dolgo dobo ni ničesar stvarnega in stalnega storila za prosep in napredek delavcev. Vsled svojega negativnega programa, ki samo hoče odpraviti zasebno lastnino, ne vedoč, kaj bi postavila na njeno mesto, je nezmožna, da bi kaj pozitivnega storila za gnotni blagor delavskih slojev.

Da bi pokrila to svojo nesposobnost in svoj popolni neuspeh, razpihava socialna demokracija v dušah tistih zaslepljenec, ki še verujejo njenim besedam in obljubam, versko mržnjo in sovraštvo zoper vero. Njena strastna borba je naperjena zoper katoliško cerkev.

Zadnji čas je zlasti sosedna avstrijska republika postala torišče besne borbe socialnih demokratov zoper cerkev in njene pravice na šolo. Glavna borba se vodi v mestu Dunaju, ki ga hoče socialna demokracija definitivno oropati krščanskega značaja s tem, da razkristjani vse javne šole. Naraščaj dunajskega mesta se naj vzgoji brezversko, potem se socialni demokraciji ni treba bati, da izgubi komando nad glavnim mestom Avstrije.

Krščansko ljudstvo na Dunaju se je postavilo odločno v bran zoper rastoče razkristjanjenje šol. Nevolja ljudstva je postala tako velika, da je moral dosedajni naučni minister Schneider, ki pripada krščansko-socialni stranki, pa je bil preveč popustljiv napram socialnim demokratom, odstopiti. Na njegovo mesto je prišel deželni glavar na Nemškem Štajerskem dr. Rintelen, o katerem se poroča, da je bolj dosleden in bolj energičen.

»Koroški Slovenec«, ki pozna stvari bolj od blizu nego mi, poroča o nakanah socialne demokracije na šolskem

polju v Avstriji med drugim sledeče: »Dunaj postaja usodepopen za nemški katolicizem, kakor nekdanj ob času luteranstva in v turških vojskah. Ko se v Rusiji boljševikom ni posrečilo, ljudi s krvjo in sramotjenjem pridobiti za brezverstvo, skušajo zdaj priti do svojega cilja s šolo. Prišel je odločilni trenutek. Do zdaj so šolski revolucionarji le poskušali, zdaj hočejo svoj načrt uvesti za trajno. Otrokom hočejo vcepiti svetovno naziranje, ki Boga ne pozna, učiti jih hočejo življenje, ki ne pozna nobene odgovornosti (moralnih zapovedi nočejo več poznati nobenih). Naravoslovje naj taji Boga, naj uči, da človek izvira iz opice; v družabnem življenju hočejo učiti, da ni treba nobene ljubezni; v gospodarstvu naj se odpravi lastninska pravica. Vse to naj se otroke uči v ljudski šoli, krščanski stariši pa naj ta pouk plačujejo, ker ti učitelji tako ne poučujejo svojih, marveč drugih ljudi otroke. Glöckel, predsednik šolskega sveta na Dunaju, zahteva, da se politika izrine iz šole; a to je umel tako, da je odslovil krščanske učitelje, da ostane veri nasprotna politika neovirana. Nastavljali so se brezverski nadzorniki, ravnatelji in učitelji. naučni minister pa je vse to podpisoval! Staro in pošteno besedilo se je izrinilo iz šolskih knjig, na njihovo mesto se je dalo drugo brezversko, čisto nesramno! Glöckel je proglasil, da se nihče več ne sili k verskim vajam, a ko so se otroci hoteli zbirati v šoli, da gredo k maši, so se jim šole zapirale. K verskemu nauku se otroci niso silili, a zato so se silili k svobodomiselnemu poučevanju in poznavanju življenja in silili so se k poučevanju brezbožne morale, ki so jo skovali svobodomisleci. Govorilo se je o »delovni šoli«, a izrinila se je vsa učna snov, na mesto pouka je stopilo igračkanje. Glöckel je govoril o »učiteljski izobrazbi« ter je na Dunaju ustanovil pedagoški zavod. Učiteljišča so država in dajejo mladim možem, ki so jih dovršili, pravico do službe, Glöckel pa ni nikogar nastavil, ki ni dovršil njegov brezverski zavod.«

Takšno je torej delo socialne demokracije za delavsko ljudstvo: mesto zboljšanja gospodarskega stanja mu nudi brezversko, protikrščansko šolo.

Človeštvo se klanja Najsvetejšemu.

Katoliška Cerkev brani resnico božjo, sprejeto od Boga Kristusa, brani pa tudi, kar je najdragocenejše, najsvetejše — presveto Eharistijo. Da more svetu dovolj jasno pokazati to svojo najsvetejšo Skrivnost, prireja sv. Cerkev takozvane eharistične kongrese. Teh kongresov se udeležuje vesoljna katoliška Cerkev.

28. mednarodni eharistični kongres.

Za letos je bil določen že 28. Eharistični kongres, ki se je vršil od 21. do 27. junija t. l. v Čikagi v Severni Ameriki. Sv. Oče je poslal svojega posebnega odposlanca kardinala Bonzano, ki je kongres otvoril. Sporočil je željo sv. Očeta, da naj ravno Najsvetejše združi ločene kristjane zopet s katoliško Cerkvijo. Na prvem slavnostnem zborovanju se je zbralo nad 200.000 oseb. Mnogi tisoči so moralno oditi, ker niso dobili več prostora. Pri slovesni svetli maši je pelo 60.000 otrok angleško mašo. Mislite si to pe-tje, gotovo je učinkovalo, kakor bi angele poslušal! Po slovesnostih prvega dneva so se vršila razna zborovanja. Posamezni narodi so imeli svoje posebne oddelke in zopet vsi skupaj, da je v teh dneh ljudi kar valovalo po velikem mestu Čikagi. Med drugimi zborovanji je posebno važno

Zadnji Mohikanec.

Povest iz leta 1757.

Po J. F. Cooper-ju predelal Al. Benkovič.

5
Reko sta tukaj stiskali dve visoki strmi skali. Ena je molela naprej preko kraja, kjer se je bil čoln ustavil. Skale so bile porastle z visokimi drevesi, tako da je reka šumela kakor skozi ozko, globoko grapo. Skozi čudne oblike dreves je sicer tu in tam gledalo zvezdnato nebo, sicer pa je vsenaokrog vladala črna tema. Na spodnjo stran je oviral razgled ovinek, ki ga je tu delala reka, spredaj pa je bilo videti, kakor bi se ne daleč odtod voda visoko vzpenjala, padajoč potem v globoke dolbine, iz katerih je prihajalo votlo bobnenje.

Konje so privezali na grmovje, ki je rastle iz skalnih razpok. V vodi stoječ bi bili morali prebiti noč. Lovec je določil za Heywarda in njegove preplašene tovariše, naj sedejo v sprednji del čolna, sam pa se je ustopil na drugi konec. Indijanca sta previdno odšla na svoje prejšnje mesto.

Sedaj je gozdnik s svojim drogom čoln s tako krepkim sunkom odrinil od brega, da je bil naenkrat sredi peneče se vode in se je moral nekaj minut trdo boriti z divjimi valovi. Popotnikom je ukazal, naj se ne ganejo. Zato si skoraj niso upali dihati in so plaho gledali v deroče valove. Vsak hip so mislili, da jih mora požreti sikajoči vrtinec, a vsakokrat se je posrečilo krmarju, da je s spretno roko čoln sunil preko valov. Zadnji silni in obupni napor je končal ta boj. Eliza je pravkar trepetaje obraz zakrila z rokami, meneč, da jih mora zgrabiti vrtinec bližnjega

slapa, čoln pa se je hipoma ustavil poleg ploščate skale, ki se je prav malo dvigala nad vodo.

»Kje smo? Kaj bo zdaj?« je vprašal Heyward, videč, da je lovec veslo potegnil v čoln.

»Ob vznožju Glenna smo«, je glasno odgovoril Sokol, ker se mu med bučanjem slapa ni bilo ničesar bati. »Zdaj glejmo, da hitro in previdno izstopimo, da se čoln ne prevrne, sicer pojdemo to težavno pot še enkrat nazaj, a malo hitreje. Kadar je voda narastla, je težko veslati navzgor, in pet oseb je precej za tak-le čoln, ki je narejen samo iz skorje in smole. Tako, zdaj vsi lepo ostanite tu na skali, jaz pa grem po Mohianca in srnjaka.«

Popotniki so ga verno slušali. Komaj je bila zadnja noga stopila na skalo, je čoln odrinil in z neverjetno naglico šinil navzdol po vodi. Kmalu je izginil v neprodni temi.

Ko so ostali sami, ubogi popotniki nekaj časa niso vedeli, kaj bi počeli. Najprej si niso upali po skali, ker so se bali, da jih nepreviden korak vrže v globoke, grgrajoče votline, av kafero je od vseh strani bobnela voda. A kmalu so bili rešeni plahega čakanja. Prej, nego se jim je zdelo mogoče, se je čoln vrnil. Trojica prijateljev ga je naglo spravila tik ploščate skale.

»Izvrstno!« je veselo vzkliknil Heyward. »Zdaj smo na varnem in dobro preskrbljeni z živežem, da lahko kljubujemo Montealmu in njegovim zaveznikom. Kaj pa, ali ste zasledili kaj naših sovražnikov?« se je obrnil k Sokolu.

»Indijanca prej čutiš, nego ga vidiš«, je odgovoril lovec in malomarno srnjaka vrgel na tla. »Mislim, da Mingi niso našli naše sledi. Vendar ne morem tajiti, da so konji, ko smo veslali mimo njih, trepetali, kot bi slutili volkove.

Volkovi pa se radi plazijo za Indijanci, ker čakajo na odpadke ustreljene divjačine.«

»Na srnjaka pa ste pozabili«, je rekel Heyward.

»Morda pa je tudi ubito žrebe privabilo volkove.«

»Uboga Mirjam!« je žalosno mrmral pevec. »Tvojemu otroku je bilo določeno, da postane žrtev divjih zverin!«

»Zrebetova smrt mu hudo teži srce«, je rekel lovec. »Sicer pa je dobro znamenje, ako človek ljubi svoje neme prijatelje. Ker pa naš pevec veruje, da je vsaka stvar človeku namenjena, si bo pač moral misliti, da se je moralo zgoditi, kar se je zgodilo. Ta tolažba ga bo tudi prepričala, da je bilo pametno umoriti štirinožca, da ljudje ostanejo pri življenju. Sicer pa imate vi prav«, se je obrnil k Heywardu, »kar ste prej rekli. Najboljše bo, da srnjaka takoj tu razrežemo in ostanke pomečemo v vodo, sicer bomo v kratkem imeli tam-le na čerh celo tolpo volkov. Njih tuljenje bi nas utegnilo izdati Irokezom.«

Na te besede je lovec pomagal Mohikancema, ki sta očitno uganila njegovo nakano. Takoj nato so vsi trije izginili za visoko navpično skalo.

IV. V skalni votlini.

Heyward in njegovi tovariši so nemirno gledali to skrivnostno početje. Čeprav se je belokožec dozdej vedel tako, da mu ni bilo kaj očitati, so vendar pričeli z nezaupanjem gledati na njegovo napol divjo vnanost, njegovo roboto vedenje in molčečnost njegovih dveh tovarišev, kajti izdaja indijanskega tekača jih je napravila nezaupne.

Samo pevec se ni zmenil za to, kar se je godilo okrog njega. Sedel je na skalni porobek in se očitno udal žalostnemu premišljevanju, saj je včasih globoko vzdihnil. Kmalu nato so se oglasili votli zvoki, kot bi v zemlji nekje

PREIZKUSAJTE MIRNE DUŠE NAJPREJ VSA MILA! — NAPOSLED SE BOSTE ODLOCILI VENDAR LE ZA ELSA-MILO.

omeniti veliko žensko zborovanje, katerega se je udeležilo 180.000 žensk, med temi nad 5000 redovnic. To zborovanje se je potegnulo posebno za žensko čast, ki jo brezverski svet tako tlačijo v blato.

Drugoverci in evharistični shod.

V Ameriki niso samo katoličani, pač pa je veliko drugovercev. Toda državna oblast, kakor tudi zastopniki drugih ver so bili z vsem spoštovanjem kongresu naklonjeni. Predsednik Združenih držav Coolidge je poslal kot svojega namestnika ministra Dawisa. Prisostvoval je tudi guverner dežele, kjer leži Čikago, in tudi mestni župan. 400 časnikarjev je prišlo na kongres, da so poročali svojim listom. Protestanti in kar je najbolj čudno, tudi judi so poslali svoje zastopnike, ki so pozdravili katoličane, da naj ostanejo v ljubezni do svojega Boga.

Slovinci na evharističnem kongresu.

Slovinci ljubijo svojega Boga in ni jih sram tega pred vsem svetom pokazati in vsim povedati. Zato seveda je tudi v daljno Ameriko šlo nekaj Slovencev. Med prvimi, ki se je odločil za to težko, dolgo in nevarno pot, je bil vladika škof dr. Jeglič. Na morju, na ladiji »Olimpic«, so mu vsi potniki priredili najslovesnejše praznovanje 76. godovanja. Z njim je šel tudi škof dr. Gnidovec iz Skoplja, tudi Slovenec, in več duhovnikov. Na to pot se je pa odpravilo tudi nekaj lajkov, ki so hoteli to priložnost izrabiti v ta namen, da bi potem v Ameriki ostali, kar pa se jim seveda ni posrečilo in so imeli mnoge neprilike po lastni krivdi. Pisma, ki smo jih dobili od romarjev, pripovedujejo, da so jih v Ameriki sprejeli tako, da si tega še misliti prav ne moremo. Tako so jim ameriški Slovenci šli na roko, da so jih skoro s svojo prijaznostjo v zadrego spravili. Škof dr. Jeglič je bil deležen tolikih pozdravov, kakor da so vsi slovenski izseljenci pozdravljali svojega težko pričakovanega očeta. Ker je pa tam tudi nekaj zagriženih socializmov Slovencev, so celo ameriške oblasti pazile, da škofu Jegliču ni mogel nihče kake neprilike napraviti. Versko življenje katoliških Slovencev je prav vzorno. Slovenski romarji, ki so se v posebni skupini udeležili kongresa, bodo ostali med ameriški Slovenci do 1. avgusta, nato pa pridejo nazaj v domovino.

Veličasten zaključek kongresa.

Krona čikaške evharistične proslave je bil zaključek na ogromnem stadionu v Mundeleinu. Na stadionu se je zbralo nad 200.000 ljudi. Prostor so razsvetljevali ogromni reflektorji, (to so stroji, ki napravijo velikansko luč), ki so bili postavljeni po vseh vzvišenih točkah Čikage in okolice. Ko je dospelo 12 kardinalov s papeževim delegatom na čelu, je iz 200.000 grl zadonela proti nebu ameriška državna himna, proseč blagoslova božjega. Potem je sledila posvetilna molitev, ki so jo amplifikatorji (to so posebni stroji, ki prenesejo glasove iz kraja v kraj) istočasno raznašali širom prostrane Amerike, tako da je bila tisti trenotek združena v ponižni molitvi celokupna Amerika. Ko je končala molitev, so reflektorji ugasnili in luna je obliha s svojo blede svetlobo množice in oltar. Tedaj je zamigljalo na stadionu na stotisoče drobnih lučk: Vsak izmed navzočih je imel v rokah prižgano svečico, ki jo je dvigal ob blagoslovu z Najsvetejšim v znamenje posvetitve celokupne Amerike vsemogočnemu Bogu.

Milijon romarjev.

Množica, ki se je udeležila sklepne procesije, je prav gotovo presežala milijon. Po novih, za to priliko zgrajenih in za vsak drug promet zaprtih cestah, so neprestano vihrali avtomobili. Povprečno je znašal promet po tisoč avtomobilov na uro. V Mundeleinu so bile urejene garaže, v katerih je moglo stati 80.000 avtomobilov. Železniško osebje je bilo nadčloveško zaposleno; vlaki so odhajali vsake dve minuti. Velike množice so peš preromale 40 km dolgo pot in dospele v Mundelein ob zori. Okolica Mundeleina je bila podobna ogromnemu taboru. Za red sta skrbeli 2 polka Narodne straže.

govorili pritajeni glasovi. Naenkrat se je odnekod posvetilo in razjasnilo tajnosti tega skrivališča.

Prav na koncu ozke, globoke skalne votline je sedel lovec, držeč v roki gorečo smrekovo trsko. Luč ga je žarko obsevala in kazala njegov zagoreli obraz, na katerem se je izražala čudna mešanica preudarnosti, pazljivosti in priprostosti. Vse to in pa njegova posebna oprava gozdnega tekača ga je delala romantično divjega. Blizu njega je stal Unkas. Popotnike je zanimala njegova ravna, gibčna postava in prijetno, neprisiljeno vedenje. Čeprav mu je telo bolj kot je bila navada pokrival zelen lovski jopič, so bile vendar nepokrite plemenite oblike njegove do skalpovega kodra obrite glave. Temno, drzno oko mu je smelo, a vendar mirno sijalo iz ponosnega obraza, odsevajočega prirojeno mu rdečkasto barvo.

»Meni se zdi«, je pošepetala Eliza, ki se je bila zagnala v mladega Mohikanca, »da bi mirno lahko spala, ko bi imela za stražo tako neustrašenega, plemenitega mladčeniča, kot je videti ta. Prav gotovo, Heyward, se v pričo takih ljudi ne morejo dogajati take grozne moritve in kruta mučenja, o katerih toliko slišimo in čitamo.«

»Tudi jaz sem prepričan«, je odgovoril major, »da tako čelo in take oči pričajo samo o plemenitosti in da ne vedo ničesar o krutosti in izdaji. Upajmo, da mladi Mohikanec ne bo varal naših upov, ampak da nam bo pogumen, zvest prijatelj.«

»Lepo ste povedali«, je posegla vmes Kora. »Kdo bi mislil na barvo njegove kože, ko ima pred sabo takega človeka?«

Kratek premor je nastal na ta razgovor, dokler jim ni zaklinal lovec, naj vstopijo v votlino.

»Ogenj prehudo žari in bi lahko privabil Minge«, je rekel. »Unkas, spusti preprogo, potem smo na varnem.«

Ta mila zdravja in lepote niso samo prijetno dišeča in močno se peneča toaletna mila ampak imajo v sebi tudi še medicinsko preizkušene, dobro delujoče sestavine, ter so torej koristna proti pegam, lišajem in različnim nečistotam kože. One store kožo mehko, nežno in klubujočo učinkom vode in mrzlega zraka. Dobi se 5 vrst Elsa mil. Elsa lilijino mlečno milo, Elsa glicerinsko milo, Elsa boraksno milo,

Elsa milo za britje, Elsa katransko ali šampon milo. Za preizkušnjo 5 kosov Elsa mila že obenem s zavojnino in poštino za 52 Din. proti vnaprej poslanemu denarju. Po povzetju za 10 Din. več (za poštino). Naročila upravititi: lekarnarju Eugen V. Feller v Donji Stubici, Elsatrg 341, Hrvatska.

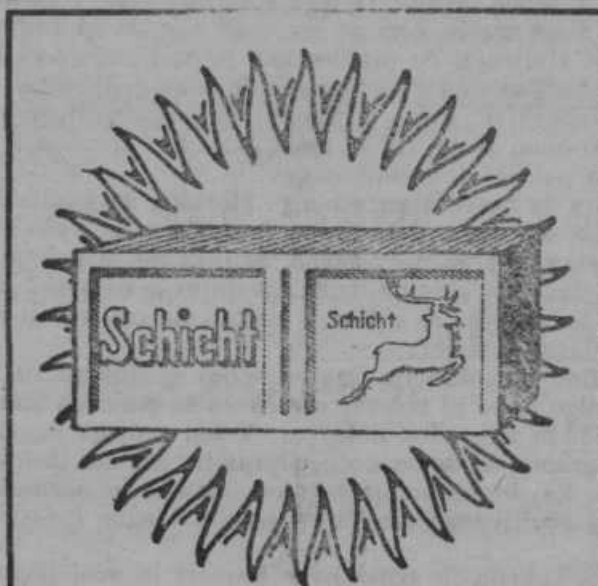
Procesija.

Ob 10. uri dopoldne je papežev legat kardinal Bonzano v mundeleinski cerkvi daroval zadnjo slavnostno sv. mašo, nakar se je začela procesija. Otvorili so jo vseučiliščniki in Kolumbovi vitezi v polni opremi. Sledila je šolska deca čikaške škofije, potem ameriški romarji in končno druge narodnosti s svojimi škofi in duhovniki na čelu. V sprevodu so bili porazmešeni med posameznimi skupinami sijajno okrašeni vozovi, iz katerih so neprestano trosili cvetje. Pred semeniško cerkvijo se je procesija razcepila tako, da je korakala ob obeh straneh jezera in se na drugem koncu jezera zopet strnila. Po jezeru so spremljali procesijo bogato okrašeni čolni in ladje, v zraku so krožila letala in trosila cvetje, ob poti so bila okrašena drevesa in celo štori. Častno stražo so opravljali Kolumbovi in papeževi vitezi.

Najsvetejše je nosil kardinal Bonzano; masivna srebrna monštranca je bila pol metra visoka. Svetili so z bakljami, iz številnih kadilnic so se dvigali oblaki kadila. Tla so bila gosto posuta s cvetjem. Na milijone in milijone cvetic je bilo ta dan žrtvovanih v čast evharističnemu Bogu.

V procesiji si videl vse mogoče narodne noše: od najprimitivnejših ljudstev do Evropejcev in Kitajcev. V vseh mogočih jeziki so se pele hvalnice Kristusu Kralju.

Bili so to za vsakega nepopisni in nepozabljivi vtisi. Oči so imele najbujnejšo pašo, a obenem je ganutje stiskalo grla, srca so se topila v pobožnosti, tiho ihtenje je stresalo tisoče.

Vzor vseh vrst mila

je

Schichtovo milo znamke „Jelen“.

Že desetletja se trudijo vsi milarji, da bi izdelali tako dobro milo, kakor je Schicht-ovo.

Kadar hoče proizvajalec mila svoje milo kar najbolj pohvaliti, tedaj povdari: »Tako je dobro, kakor Schichtovo«. Kar pa Vi uporabljate, to ni samo: »tako dobro, kakor«, temveč Vi uporabljate

najboljše,

namreč Schichtovo milo, ki je edino pravo

z znamko „Jelen“.

To sicer ni večerja, kakor ste je vi vajeni, a vam bo po prestanih težavah gotovo dišala. Soli imamo dovolj in naša divjačina bo kmalu pečena. Tu so sveže sasafasove veje, da bosta dami mehko sedeli na njih. A vi, prijatelj, se je obrnil k pevcu, »se nam pridružite in nehajte že žalovati za žrebetom. Njegova zgodnja smrt nas je rešila marsikake nadloge.«

»Ali smo varni v tej duplini?« je vprašal Heyward. »Ali se nam ni bati, da nas napadejo? En sam mož z orožjem, ki bi se postavil pred vhod, bi nas vse imel v oblasti.«

Ta hip se je pošastna postava dvignila za lovecem, vzela gorečo trsko in posvetila v drugi konec zavetišča. Eliza je polglasno kriknila, Kora pa je skočila pokoncu. Pomiril pa ji je Heyward, rekoč, da ni nihče drugi kot Čingagok. Indijanec je dvignil drugo preprogo in pokazal, da ima jama še drug izhod. Potem je šel s plamenico skozi ozko, globoko razpoko, ki je držala pravokotno iz jame, v kateri so se nahajali, a je bila zgoraj odprta.

»Takah lišjakov, kot sva midva s Čingagokom, ne ujameš lahko v brlog, ki ima samo en izhod«, je meje rekel Sokol. »Tu, kjer smo sedaj, je bil svoje dni slap, a te skale od črnega lehnjaka so bile na nekaterih krajih mečje nego na drugih, voda jih je izgledala in napravila ti dve votlini za nas.«

»Torej smo na nekakem otoku?« je vprašal Heyward.

»Seveda, na desni in na levi je slap, reka pa je pred nami in za nami. Ko bi bilo podnevi, bi se izplačalo splezati na to skalo in pogledati, kako čudno je voda vse preobrazila in kako neredno teče. Zdaj se dviguje, zdaj pada, tu skače, tam lije zviškoma. Na enem kraju je bela kot sneg, na drugem zelena kot trava. Tu bobneč pada v prepade, da se zemlja trese, tam zopet žubori kot potok in

Ko je procesija prehodila že tri četrtine poti, je zabeznela silna nevihta. S pomočjo amplifikatorjev so intonirali evharistično himno in procesija je nadaljevala svojo pot. Prišedši do cilja, se je zbrala duhovščina v cerkvi, kardinali pa so obstopili oltar pred cerkvijo in papežev legat Bonzano je ob splošnem ihtenju podelil množicam z Najsvetejšim zadnji blagoslov.

Tako se je zaključil ta največji evharistični kongres, ki ga je svet kdaj videl.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Uzunovičeva vlada je zopet v krizi. Povzročil jo je Radič. Na seji radičevskega kluba v Zagrebu je bil namreč radičevski minister dr. Nikič izključen iz stranke in vsled tega je seveda moral tudi odstopiti kot minister. Seveda dr. Nikič o tem noče ničesar slišati in bo ustanovil svoj poseben klub, v katerega bo vstopilo več radičevskih poslancev. S tem seveda bo Radič zopet veliko zgubil in njegova moč se bo znova zelo zmanjšala.

Radikali med seboj. Vodja radikalne stranke Pašič je v vedni nevarnosti, da bo za vedno moral pustiti politiko. Njegovo zdravje je zelo rahlo. Zato se pa v radikalni stranki vrši velik boj, ki se tuhtam pokaže tudi že v javnosti. Kdo bo dedič Pašičeve politične moči. Jovanović ima svoj klub, ki zdaj mirno čaka razvoja v radikalni stranki. Ministrski predsednik Uzunović niti oddaleč nima zmožnosti, da bi se uveljavil kot voditelj. Pač pa se silita v ospredje notranji minister Maksimović in zunanji minister Ninčič. Nekaj časa, dokler nista opazila, da sta si med seboj tekmeča, sta delovala skupaj, zdaj pa si že nasprotujeta. Pa tudi manjši ljudje se hočejo uveljaviti. Tako je neki Bobić v Beogradu povzročil, da so se na radikalnem shodu radikalni med seboj prav pošteno stekli. Iz vseh teh znamenj sledi, da se radikalna stranka nagiba k razsulu in potem je upati, da se strankarsko življenje tako zasuje, da ne bo le ena stranka komandirala v državi.

Kralj in kraljica sta na Bledu, kjer ostaneta čez poltje. Sem je prišel poročat preteklo soboto o položaju ministrski predsednik Uzunović. Tudi Radič se je s celo družino pripeljal na Bled in bil pri kralju. Najbolj pa zanima javnost, kaj je delal Ninčič pri kralju. Nekateri namigujejo, da bo Ninčič Pašičev politični dedič.

Jugoslovanski klub je vložil pri zunanjem ministru pritožbo zaradi znane Žerjavove ovadbe dr. Barleta. Enako se je pritožil pri vojnem ministru, kako to, da so orju-naši pri spopadu v Ljubljani imeli vojaško opremo. Jugoslovanski klub je nadalje posredoval za po povodnji poskodovane, protestiral, da se v tako težkih časih, kakor so zdaj, skupščinske seje odlagajo na jesen ter zahteval, naj skupščina dela in rešuje vsaj najnujnejše zadeve.

Centralna uprava. Vlada je pred nastopom političnih počitnic predložila zakonodavnemu odboru zakonski predlog o centralni upravi. Ta predlog je v imenu SLS pobijal poslanec dr. H o h n j e c, čegar govor prinašamo v glavnih mislih v uvodnem članku. Iz ozira prepotrebne državne štednje je dr. Hohnjec predložil, da bi odslej bilo v državi samo 10 ministrstev. Vladina večina, to je radikali in Radič s Puceljem vred, pa so mnenja, da naj bo 14 ministrstev. Čim več ministrstev, tem več možnosti, da poedini gospodje postanejo ministri. Ljudstvo, dobro kmetško ljudstvo, bo že plačalo. Minister Pucelj je v svojem govoru v narodni skupščini o priliki interpelacije o poljedelski krizi kmetom priporočal, da naj štedijo. Kako pa vlada štedi, se vidi iz tega, da predlaga 14 ministrstev, zadostovalo pa bi jih 10. Lepa vlada kmetске štednje!

V DRUGIH DRŽAVAH.

Mussolini misli, da bo res ves svet njegov. Vso oblast hoče potegniti nase. Kralj je že itak brez vsakega vpliva.

v globini izplakuje kamenje, kot bi ne bilo trše kot ilovica. Človeku se zdi, kakor bi bila reka vsa zmešana. Najprej teče gladko, kakor bi skušala zakone narave, potem pa tok napravi ovinek in se stisne k bregu. Na drugem kraju se obrne, kakor bi se ne mogla odločiti, da bi zapustila divjino in se združila s slanim morjem.«

Med tem govorom je lovec pridno pripravljaval večerjo in nato povabil popotnike. Unkas je skrbel za dami in se pri tem vedel dostojanstveno in vljudno. Heywarda je to veselilo, saj je vedel, da indijanski običaji prepovedujejo vojskaku, da bi stregel drugim, posebno pa ženskam. Parkrat je izpregovoril tudi nekaj besed v pomanjkljivi, a dovolj umevni angleščini, ki se je iz njegovih ust glasila tako mehko in prijetno, da sta ga deklici gledali z občudovanjem.

Proti koncu večerje je Sokol izvlekel pod kupom listja skrit sodeček, se obrnil k pevcu, ki je sedel poleg njega in s lastjo užival pečenko, ter mu rekel:

»Prijatelj, pokusite to vino, iz gozdnega sadja je narajeno. To vam poplakne misli na zrebe in vam razgreje kri. Kaj pa, če bi mi povedali vaše ime?«

»Gamut — David Gamut sem«, je odgovoril pevec in krepko potegnil dišečo Sokolovo pijačo.

»S čim pa se pečate?« je dalje vprašal lovec.

»Psalmi učim peti.«

»Kaj učite?«

»Psalmi učim peti mlade vojake.«

»Škoda za čas. Mladci itak hodijo po gozdih pojoči in smejoči se, ko bi bilo zanje boljše, da bi ne dihali glasneje, kot lisica v duplu. Ali znate sukati tomahavk ali puško?«

»Hvala Bogu, da nisem imel nikdar prilike, rabiti tako morilno orodje.«

(Dalje prihodi.)